

מחשבה קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

פסחים דף קכ

בני יששכר פסח מאמר ד', דרוש ה' עך דרך הסוד
ואפשר לומר דבהא תליא פלוגתת ר' אלעזר
בן עזריה ור' עקיבא, לדעת ר'
אלעזר בן עזריה יש לומר הסברא, כיון דעיקר
מצות אכילת הלילה הז"ה מצ"ה (יה"י או"ר)
הוא להיות דאשתני למעליותא, שחושך
הלילה שהוא בכל הלילות תגבורת החיצונים
הן היום הלילה הז"ה מצ"ה, יה"י או"ר,
ולילה כיום יאיר, על כן אומרים הלל הגדול
בלילה, זה היום עשה י"י וכו' כי הוא כיום
ממש, והנה בכל הלילות עיקר החשכות
ושליטת החיצונים הוא רק עד חצות על כן
שינוי לטובה כעת הלילה הז"ה מצ"ה
להתהוות יה"י או"ר הוא רק עד חצות,
משא"כ אחר חצות גם בכל לילות השנה כבר
מתעורר הרצון וכמו"ש בזהר כמה פעמים
[ח"ג מ"ט ע"ב] על כן הצדיקים עומדים לעסוק
בתורה ולילה כיום יאיר להם באור התורה,

ליקוטי תורה להרב בעל התניא שיר השירים דף יד :

ב **והנה** כדי שיהי' בחי' גילוי זה היו צריכים לאכול מצה. וענין
מצה הוא ע"ד שארז"ל (ברכות ד"מ סע"א) אין התינוק
יודע לקרות אבא ואימא עד שיטעום טעם דגן הנה יש בבחי' דגן כח
שעל ידו יוכל התינוק להכיר אביו ואמו, כמ"כ ע"י בחי' מצה הכירו את
אלקות בחי' מהותו ועצמותו דע את אלקי אביך לשון הכרה והרגשה
כו'. והנה יש ב' בחי' מצה א' שהי' קודם חצות וזו צריכה שמור ושמרתם
את המצות כו'. והב' שהוא בחי' עד שנגלה כו"ש שם נאמר לא הספיק בצקת
של אבותינו כו' שאינה באה לידי חימוץ כלל. וצריך להבין ענין חמץ ומצה

ומ"ש במ"א ע"פ לעבדה ולשמרה). וזה היה הכל בחי' מצה ראשונה
בחינת אתעדלית שהיו ישראל עושים ועי"ז היה אחר כך אחר חצות
בחי' מצה שניה בחי' ביטול ע"י שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים
כו'. ובחי' מצה זו היא שלא הספיק בצקת כו' שאינה צריכה שימור
כלל שאינה באה לידי חימוץ כלל מחמת שנגלה עליהם כו' והוא בחי'
ביטול אמיתי שאין יכול לבא לידי בחינת הגבהה והתנשאות כלל ונגלה
עליהם בחי' זו כדי שיהיח יציאת מצרים, כי מחמת שהיו אז ישראל
במדרגה שפלה מאד משוקעים בין הקליפות כידוע לא היו יכולים
לצאת מבחי' זו עד שנגלה עליהם כו' ועל ידי גילוי הארה גדולה
כזו היו יכולים לצאת כו' ולא היה בה מרור כלל כי היה גילוי מלמעלה
למטה הארה גדולה כנ"ל ולא תוכל לבא לידי חימוץ, אבל מצה הראשונה
הי' עבודתם מלמטה למעלה [ועמ"ש עוד מענין ב' בחינות מצה הנ"ל ע"פ